

10/38

LA CAMPANA DE GRACIA.

DONARÀ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA.

CADA NÚMERO 5 CÈNTIMS PER TOT ESPANYA.

Números atrassats: 10 cèntims

ADMINISTRACIO Y REDACCIO: Llibreria Espanyola, Rambla del Mitj. 20, botiga. BARCELONA.

PREU DE SUSCRIPCIO: Fora de Barcelona cada trimestre ESPANYA pessetas 1'50. Cuba y Puerto-Rico 2.—Estranger, 2'50.

LA CAIXA DELS SOLDATS

Pessetas.

Existencia en 2 de Janer.....	3,476'57
Socorro al soldat <i>Vicens Basante Albiano</i> , ferit en la cama dreta en l'acció de Perseverancia (24 juliol 1896.)—Viu: Concepció, 29, botiga (Barceloneta.)	25
Existencia avuy.....	3,451'57

ENTRADA D' ANY

È, molt bé, ha comensat l' any nou!....

De Cuba apenas hi ha notícies... Diuhen que las partidas de Pinar del Río s' han fos, com si 'ls mambissos en lloch d' homes haguessin sigut bolados y 'ls hagués caygut á sobre un xafech d' aygua. No falta qui creu

qu' en efecte tot lo que 's diu sobre 'l particular son bolados.

En aquest mon avuy hi som y demá no hi som. Pero 'ls morruts de Pinar del Río podran dir «Avuy no hi som y demá hi torném.»

Lo país esperava que 's fes un bon dissapte, ab totes las condicions, requisits y circumstancias qu' exigeix l' art de la limpieza. ¿Qu' es lo que 's fa quan se vol tenir neta una habitació? S' espolsa, s' escombra, s' apilota la pols, y 's treu de casa. Aixó últim sobre tot. D' altra manera la pols no fa mes que cambiar de puesto y no s' adelanta res.

Per lo que toca á la pols de Pinar del Río ningú ha vist que se l' enduguessen.

¿Quinas accions de guerra s' han lliurat? Mo't pocas y molt insignificants.

¿Quins presoners s' han fet? Poden contarse ab los dits.

¿Quinas presentacions s' han efectuat? Escassíssimas.

Donchs ¿ahont es ara la pols?

Los insurrectes s' emboscavan en las lomas: de las alturas els van treure las columnas combinadas, van escamparse pel plá y allí van anarlos á buscar los nostres soldats, y ara resulta que s' ha fet fonedissos. Hi ha qui suposa que s' han acullit á las poblacions. Si es aixís ja veuran qu' es lo que farán tot just las columnas que allí operan s' encainin á pacificar un' altra provincia.

No som pessimistas per sistema; pero tenim motius de sobra per estar escamats, y la guerra de Cuba, per sas condicions especialíssimas, se 'ns figura una partida á la gana-perde, en la qual Espanya hi juga tot lo que te, sanch y caudals, y l' enemich, fugint sempre, 's refia de guanyar el día que haja conseguit lo nostre agotament.

**

Pel camí de la ruina caminém á passos de gegant. Aixís ho deixa comprendre la casi esterilitat dels immensos sacrificis que s' ha imposat la nació, y lo mal

COLÓN Y D. ANTÓN

—Pobre de tú qu' en mans teras se perdi l' últim resto de la herencia que vaig deixarvos.

que 'ls governants corresponen á la generositat del país.

Per lo que toca á Cuba, van á las palpentas. No tenen un plan fixo. D' aquí á aquí desitjan la pau y no saben trobar lo camí per alcançarla. D' aquí aquí son partidaris de la guerra á tot tránsit, y á pesar de disposar de un formidable exercit plé de valor y abnegació y de recursos inagotables, aquests recursos se tonen com el fum, y la guerra no 's fa ab aquell ardimient, ab aquella empena, ab aquell incansable afany que podria obrir los cors á la esperansa de una próxima y definitiva victoria.

De la mateixa manera que devoran y jugan ab la sanch y 'ls recursos del país, devoran y jugan ab los homes á qui confian la pacificació de Cuba. Weyler fa ja algun temps qu' está si cau no cau. Martínez Campos, que va tornar de Cuba de la manera que tothom sab, confés y convicte de la seva impotencia, fa ja algunas enmanas qu' está si s' embarca de nou ó no s' embarca.

La malaltia es grave, y 'l govern no acerta ab lo remey, ni ab lo metje. Totas las probaturas li surten fallidas, y á pesar de tot, se creu cridat per la Providencia pera conjurar tots los conflictes, qu' en las sévas mans adquireixen proporcions aterradoras. Ell no li dirá may: —«M' hi equivocat.» Li veda l' orgull y l' interés. No li fa res que l' Espanya estigui morintse. Qui caldo remena...

Y á propòsit de caldo.

S' ha fet una campanya periodística sobre si tot lo que 'l país dona per la guerra, 's gasta ab aquella escrupulositat y ab aquella honradés qu' exigeix la gravetat de las circunstancias.

Quan los gossos lladran, alguna cosa senten. Quan los periódichs manifestan certs duptes sobre la gestió dels recursos necessaris pera atendre á las exigencias de la campanya, es de creure que ho farán tenint noticias, datos, indicis quan menos, pera justificar la legitimitat y la rahó dels seus reparos.

No es de avuy, sino de molt temps, que vé parlantse de despilfarros y de cosas pitjors, moneda corrent entre 'ls restauradors, que si resulta il·licita en temps normal, l' usarla quan se ventila l' honra de la patria, constitueix un delict abominable.

Pero ¿qué ha fet fins ara 'l govern per desvaneixer una atmósfera tao perniciososa, creada pels rumors públics, que 'ls periódichs han recullit? ¿Quán ni cóm s' han donat comptes al país respecte á la inversió dels caudals inmensos facilitats tan generosament pel poble espanyol?

Estant obertas las Corts, no se 'n va poder treure l' aygua clara; estant las Corts tancadas, encare menos.

Los comptes del Gran Capítol van ser famosos; pero á lo menos van donarse, y per enredats que semblessin, tenian en lo seu actiu la conquesta del regne de Nápoli. En cambi 'ls comptes dels grans ranxeros de la restauració no 's deixan veure, y tothom té la evidencia de que totas las partidas y tots los resultats corresponen á un abrumador passiu.

En tals condicions res té d' extrany que 's murmuri molt... y que 'ls gossos de la premsa lladran.

Pero si 'ls gossos lladran, lo govern mossega.

Los periódichs que s' han ocupat del assumpto han sigut denunciats; los periodistas, presos, com criminals. En los primers moments fins s' ha decretat la seva comunicació, com si s' tractés de un delict secret, subjecte á las mes delicadas averiguacions. La jurisdicció civil y la militar se disputan l' honor de sentar los costuras. Una vegada mes tot se prepara perque 'ls que han volgut sentar plassa de redemptors, resultin crucificats.

Se 'ls demanan probas claras, precisas y terminants... y perque 'ls periodistas pugan buscarlas y reunir las millor, se 'ls engarjola.

Pero ¿probas de qué? ¿De que 'ls rumors públics diuen tal ó qual cosa? Se necessita ser sort de conveniencia per no sentir aqueixos rumors. ¿De que es cert lo que 'ls rumors públics propalan? Se necessita ser estúpit per embrancarse en aquest sentit, en un país desmoralisat fins al moll dels ossos, ahont, ab tot y haverse comés tants gatuperis, no s' ha vist may ni un ministre responsable á la barra, ni un trist regidor á presiri.

La moralitat de un poble 's determina principalment per la severa conducta dels que 'l governan... y en aquest punt podem dir com Sancho Panza: «Peor es meneallo.»

No es que nosaltres abonem los fins polítichs que s' atribuixen als periódichs denunciadors. Fa temps que 'ls veyem abusar de lo que se 'n ha dit el furor de las rotativas, y de la preponderancia que 'ls dona la seva considerable circulació. De antecedents lliberals y democrátichs, portats del afeny de alentar tots los extravios de l' opinió versátil, tot sovint olvidan la missió que deurian cumplir pera correspondre á lo que d' ells podria esperarse.

¿Per ventura no 'ls hem vistos posantse incondicionalment á las ordres dels frares de Filipinas? L' espanyolisme verdader se manifesta tenint fe en las ideas

regeneradoras de la patria, millor que buscant los cinch céntims per tots los medis. Lo verdader patriotisme radca en la conciencia, no en la butxaca.

A tal extrém de perturbació hem arribat, que ja 's borran tots los camins, que avants trobavan franquejats las agrupacions políticas pera realisar los seus honrats propòsits. Fins una campanya periodística de alta moralitat se fa sospitosa de certas abominables tendencias reaccionarias. Los governs conservadors, un día tan reze'osos, passen per tot fins per concedir l' autonomia á Cuba, ab tal de que se 'ls deixi disfrutar del poder. Y uns periódichs de antecedents liberals, passen per alentar las aspiracions de la reacció mes desenfrenada, ab tal de que se 'ls deixi explotar la impresionabilitat de un públich que ha perdut la brújula.

L' Espanya al comensar l' any 1897 no se sab prou bé si es un presiri suelto ó un manicomi suelto.

P. K.

IUMENJE passat va cumplirse 'l vigéssim tercer aniversari de la dissolució brutal de las constituyents republicanas.

Lo general Pavia va escriure 'l primer capítol de la historia de la restauració borbónica.

Aquellas Corts van ser disoltas, per no haverse sabut entendre. Ab las sevas divisions van perdre la forsa que 'ls hauria donat, sens dupte, l' honradés immaculada dels representants del país.

Molt s' ha parlat del desgabell republicá que al capdevall se 'n anava tot en crits; pero miris lo que passa avuy y 's veurá que no té punt de comparació ab lo desgabell monárquich.

Aquest no crida; pero arruina y desangra al país. Ho fa á la quietat; pero ho fa.

La brutalitat dels aconteixements ha acabat per fer justicia á la primera Republica espanyola.

En Romero, en Bosch y Fustegueras y tots los seus compinços s' han donat de baixa en lo círcul conservador de Madrid.

¿No hi ha res que pela 2. Donchs mudém de casa.

Falta ara saber sobre quin camp anirá á caure aqueixa plaga de llagosta.

Ha mort á Tarrassa un valent y antich republicá: don Jaime Plans.

Conspirador avants de la Revolució, prengué part en l' alsament de 1867, y si bé, durant lo primer período de la Revolució de Setembre figurá en las filas mes avansadas de la situació monárquica, saludá ab entusiasme l' adveniment de la Republica, y á la idea republicana consagró per sempre més sos valiosos y desinteressats esforços.

En la memorable jornada de Santa Magdalena, trobantse Tarrassa sorpresa pels carlins, se llansá al carrer, batent-e cos á cos contra 'ls invasors de aquella liberal població. Son valor é intrepíd en aquellas circunstancias ratlla en l' heroisme.

Acompanyém en son sentiment á la familia de 'n Jaime Plans, y als republicans tarrassenchs, los quals en número de més de 500 assistiren al enterro civil del donat campeó de la causa republicana.

¿Qui ha fet el mal que avuy afligeix á Espanya?

Los dos partits borbónichs que fa 22 anys, que turban en lo poder.

¿Y qui l' ha de pagar?

¿Qui l' ha fet!

L' home del tupé, vol y dol.

No s' ha vist may situació tan ridícula com la qu' está passant en los actuals moments.

Tant aviat assegura que ha arribat l' hora de ferse cárrech del poder, com diu que las brevas encare son verdas y 's fa precís esperar.

L' estat de la guerra l' aturrulla; la perspectiva de la pau l' espanta.

No pot donarse una proba més palpable del desconcert á que arribat la política de la restauració. Al veure un home com en Sagasta, que per anarse 'n á la menjadora vacila, ja podem dir: —Aixó está mes perdut de lo que sembla!

Una máxima mes certa que l' Evangeli, que brilla en un de's últims discursos pronunciats per en Salmerón, recomanant que 'ls grups republicans abandonin la diversitat de programas:

«La política viu de las ideas; pero no hi ha que anticipar la seva funció, perque llavoras se perverteixen y serveixen únicament per dividir.»

En altres termes se pot dir qu' es molt tonto barallarse per lo que respecta á la salsa en que s' ha de guisar una llebra, avants de haverla cassada.

Apesar de las grans bocadas que s' han fet ab motiu de haverse otorgat reformas á l' isla de Puerto-Rico, ara resulta que las tals reformas no arriban de bon tros á las que varen votar las Corts, com á medi de donar una satisfacció á las colonias antillanas.

Son reformas aygualidas. Los conservadors no poden ferhi mes. Tot lo que tocan ho sofistican.

Las reformas de Puerto-Rico havian de servir d' exemple y estímulo als cubáns que simpatizan ab la insurrecció, y de la manera com se concedeixen, mes aviat servirán d' escama y d' argument en contra dels que prometian avansar pel camí de la pau per medi de concessions en sentit liberal y autonómich.

Encare avuy, los governs de la restauració diuen: «Tot, menos renunciar á la facultat de repartir credenciales entre 'ls amichs.»

Per aixó havem dit sempre y repetim avuy: «Únicament la Republica pot arribar á la pau implantant un régimen de moralitat y honradés, de sinceritat y confiança.»

Lo mateix general Weyler ha reconegut, segons diuen, qu' en l' administració de la campanya de Cuba s' han comés abusos; que n' ha castigats alguns; pero que li ha sigut impossible evitarlos tots.

Ara no mes falta que al general Weyler el cridin á Madrid y 'l portin á la presó á fer companyia al redactor del *Heraldo*.

Y que li segueixin una causa per calumniador.

Sortint de Palacio 'l Sr. León y Castillo que havia anat á oferir los seus respects á la reyna regent, diuen que va dir á alguns periodistas:

—«Esto está muy mal.»

No importa. Si aixó está mal, poden buscar un' altra cosa qu' estigui millor, y tots hi guanyarém.

¿Qué queda de tot lo programa de la Restauració?

La llibertat convertida en un engany.

La democracia en una mistificació.

La tolerancia religiosa en la preponderancia descarada dels frares y dels jesuitas.

La prosperitat, en la miseria mes espantosa.

Cuba y Filipinas, en un conjunt de ruinas, en un toll de sanch y en una serie de cementiris del jovent espanyol.

Y l' activés espanyola, acceptant la protecció dels yankees, dels que mes l' han ofesa y escarnida.

Y en Cánovas sostenintse impertérrit dalt del candelero. En Cánovas ballant ab la mes lletja... pero ballant sempre... y fentnos ballar.

CASTAS DE FORA.—*Sampedo*.—Al últim l' home de la teula s' ha sortit ab la seva. D' acort ab l' arcalde que desde que tingué una entrevista ab el bisbe, sembla qu' está tocat... de la gracia de Déu, ha conseguit la destitució del mestre públich, que s' ha quedat sense plassa y reduhit á mitja paga, pel delict de haver respost á una impertinencia del ensotanat y per no acompanyar als noys al ofici 'ls días de festa. Tals son los fruits que 's recullen en aque's temps de reacció, y aquesta es la manera que tenen de practicar las máximas evangélicas sobre 'l perdó de las injurias, els que haurian de donar los primers exemples.

Castell d' Aro.—La invenció que deyan que ara s' anava á posar en planta del periódich parlat, ja la tenim aquí en práctica. Desde 'l cubell mistich l' home negre, en lloch de parlarlos de religió, s' entreté á explicarlos lo que portan referent á política *El siglo futuro*, *La semana popular ilustrada* y altres papers de marca llanuda, amenisant tan sabrosas ec-turas y relacions ab no menos sabrosos y garrafals comentaris. Per exemple: una de las últimas festas va dir que 'n Macéo no era mort, y que l' haverlo donat per tal era una embusteria del govern que 'ns enganya com xinos, y que lo que convenia era un govern religiós, l' únic que podia salvarnos. Ara vegin si á un verdum que tant bé refila, no valdria la pena de tenirlo engabiat.

Vilajuiga.—Serveixis, Sr. Director, rectificar lo que deya l' últim número de LA CAMPANA respecte al arcalde de aquest poble. Sens dupte per equivocació va atribuirli lo que correspon al arcalde de Garriguella. L' de Vilajuiga ray ha tingut café ni saló de ball: es pastor d' ofici y un dels republicans mes acérrims del Ampurdá.

ENSABONADA

—Senyor don Arseni...

—Senyor president...

—Vosté sempre guapo...

—Y vosté igualment...

—¿Sab que alló de Cuba ja m' está empipant?

—¡Hola!... ¿Pues no deyan que s' nava acabant?

—Jo bé m' ho pensava, pero al fi hi comprés que pels camins d' ara no farém may res.

—¿Que troba que 'n Weyler no ho sab dirigir?

—D' ell ni de las tropas

no 'n tinch res que dir.
 —Potser la Marina no 's porta prou bé?
 —Res d'aixó: l'esquadra fa lo que ha de fé.
 —¡Y donchs! ¿De qué 's queixa?
 Si tothom compleix ¿per qué s'amohina?
 ¿per qué s'affigeix?
 —Home, don Arseni; ¿creu vosté que jo puch admetre ab calma la marxa d'alló?
 ¿Creu que la paciència no se'm va acabant al veure que 'ls dias van passant passant, y ab tot y fer sempre sacrificis nous, estém al divendres igual que 'l dijous?
 —¡Cóm vol arreglarho!
 La guerra es així: el que s'hi embolica, fill, ha de pati.
 Si venen ventatjas, parar bé la má; si tocan á rebre, aguantá y callá.
 —Pues no m'hi conformo: ja hem aguantat prou; s'ha de fer la proba d'un sistema nou.
 —¡Ah! ¿Té un nou sistema?
 ¿Quin, si 's pot sabé?
 —Un, que 'l que 'l ensaji ha de ser... vosté.
 —¡Uf!... ¿Qu' está borrango?
 ¿Que no sab' que jo fá un grapat de mesos que per res soch bo?
 —Deixis de modestias, que aquests compliments entre gent curtida son impropedents. A Cuba hi fa falta un... arreglador, millor que guerrero, pacificador, un bon diplomátich un home de fé, un talent, un geni... com ara vosté.
 —¡Pero senyor Cánovas!
 —¡No 'm digui que nó!
 —¡Si já vaig anarhi y al final...
 —¡Milló!
 Aixís, tornanthi ara, el país veurá que al pèndrelli el mando ens varem tallá.
 —Es que per 'quets tráfechs em trobo ja vell!...
 —¡Fugi! Qui fa un cove diu que fa un cisell.
 —En fi... ¡qué caramba! potser ben rumiat...
 —Rumihiu, meditiu y contesti aviat.
 —¿Tanta pressa porta?
 —No 'n pot pas dur més.
 —Pues vaig á pensarme'hi: ja 'ns veurém 'després.
 —Abur don Arseni: espero un bon sí.
 —Veurém senyor Cánovas: arano bo puch di.
 —(Qu' es tot aquest home! sembla cotó flúix.)
 —(¡Ja 't coneix, herbeta, ja, que 't dius marduix!
 —(Si torno á embarcarlo, renoy ¡quina sort!)
 —(¡Vaya una manera d'endossarme 'l mort!)

G. GUMÁ.

UN REFORS DE PES

ls insurrectes cubans acaban de rebre un apoyu formidable. Un ciudatá nort-americá, no sabent de quin modo manifestar las voluminosas simpatias que sent pels mambissos, els ha regalat...
 —¿Una ametralladora?
 —¿Un acorssat plé de canons?
 Els ha regalat... un elefant.
 Hi ha que confessar que l'elefant en qüestió es un animal de desetro, cansat

de treballar pels circos y de veures exposat á la vergonya pública; pero ja compondrán vostés que regalar un elefant no es fer donació d'un parell de gallinas, y que, tronada y tot, una bestiola aixís ompla molt y dona qui sab la importancia. Junt ab el regalo del generós yankee hi anava una carta, qu' entre varias altras cosas diu que deya:
 «La bestia que us envié us portará segurament á la victoria.
 »Els sens ullals, las sevas potas, la seva trompa irresistible, armas son que 'ls espanyols no podrán vence may, perque á combatre contra ellas no hi están fets.
 »Cuydén bé l'elefant y no li estalviheu l'alimentació; qu'

es un animal que menja molt, y si li escatimavan la vianda, podria donarse per agraviat y cometre qualsevol dia un atropello en las vostras propias filas.»

Tal vegada llegint aixó hi hauria motiu per sospitar que l'yankee del regalo lo que ha fet, ab l'excusa del patriotisme, ha sigut treures una plepa de sobre, encarranquant als mambissos un animal que á n'ell no li feya sino nosa; pero aixó seria ja ficarse en la conciencia de la gent y profanar com qui diu el secret de la vida privada.

Seguí per fas, sigui per nefas. lo cert es que l'home ha enviat als insurrectes un refors que ab rahó pot calificarse de pes, y que ara aquests tenen un elefant, que si així com no es comestible ho fós, no 'ls hi dich jó la reinola que ab els seus palpissos podria ferse.

Lo que ara hi ha es que 'ls mambissos de bonas á primeras no saben ahónt ficarsel.

Amagar un gos, un gat y si convé basta un cañall, es cosa relativament fácil, pero un elefant, ¿ahónt l'ocultan que no 'ls el descubreixin desseguida?

—¿Quina aplicació li donarém?—pregunta en Quintín Banderas, que diu que desde que va morir en Guillermon no havia vist res tan colosal com l'elefant.

—Fins qu' hagi aprés la táctica militar y estigui en estat de combatre,—respón en Periquito Pérez—trubo que lo més natu-es ferli portar carga.

—Voléu dir que ab aquests ullals no hi pendrá mal algú de nosaltres?... Jo fera de parer de tallarlo: hi y ferne quartos: els fabricants de bolas de billar crech que ho pegan bé aixó del marfil.

—No signén salvatjel... ¿No veyen que un elefant sense ullals es com un tero sense banyas? ¿Ab qué combatirá després, si 'ls hi tallém?

—¿Y la trompa?

Aixó de la trompa sembla que també 'ls amohina bastant. Per lo que 's ven, l'animal estava acostumat á rebre molts terrossos de sucre de mans dels que 'l visitavan quan formava part de la menageria del yankee, y ara 'ls troba á faltar, per que 'ls pobres insurrectes en materias de sucre, ben contents que 'n tinguin de roig, del més prietecito, y gracias.

Aixís es que la bestia tot lo dia está; asejant la punta de la trompa de l'ona butxaca á l'altra, ensumant el clatell de 'n Pérez y bufant l'orella de 'n Calixto García en demanda del blanch terrós desitjat, fins al extrém que aquest diu que un dia va exclamar, aburrit de tanta impertinencia.

—¿Pero aquest elefant per qué hi ha vingut aquí? ¿Per ajudar-nos ó per farnos constipar?

En Banderas troba que 'l regalo es molt d'agrahir: pero, lo qu' ell manifesta:

—Si poguessim utilizarlo per entrar victoriosos á l'Habana, molt bé; pero ¿si hem de ferlo servir per frgir? ¿cóm correrá per la manigua aquesta bestiassa?

Y en Roloff, que no s'entusiasma tampoch gayre fácilment diu que respón ab verdadera filosofia:

—Aquest refors no 'ns indemnía de la mort de 'n Maceo. En Maceo era jove; l'elefant es vell; en Maceo era égil, l'elefant no 's pot bellugar; en Maceo era xato, l'elefant... ¡miréu quin nas!

Y es veritat: una trompa de set pams y mitj!

FANTÁSTICH

DE CUBA

D esembre noranta sis. Mon car amich Aguileta: t'eschich aquesta carteta ab sanch propia de un mambis

per contarte á corre-cunya, quatlla més ó quatlla menos, lo que fem blanchs y morenos des' qu' estém en constant llyuya.

Batallant el tres de Juny prop passat, voreta 'l mar, jo tot sol 'n vaig pelar quinze ó setze á cops de puny.

Creume noy; com jo n'hi ha poch tan valents y tan guerreros; ja hi mort cent filibusteros y he estat... ¡pasmat!... ¡já cent-fochs!!

Quan entrem á paso-ataque 'ns posém contents y alegres perque 'ns consta á tots que als negres es l'acció que més 'ls raca.

Nos fan veure la padrina quan son mil y naltros cent; pro, igualants 'l contingent... no cal dir qui reb tunyina.

Lo que 'ns cansa mes frisansa que 'ls confits, plujas y febras es l'embull de las tenebras que veyem en lontananza.

Vull dir... res (es mon parer) que 'l capdell de dia en dia s'enreda y tinch la manía que Cuba se va á perder.

Per vigilar be la trotxa s'han aisat la mar de forts y en cambi hi ha vora 'ls ports desembarchs á trotxe y motxe.

L'intenció del nostre jefe es digníssima de lloa, pero... li posa la proa per baixa ma un mequetrefe.

De lo contrari ¡ay! Paquito pots estar mes que segú que si no fos aqueix bú no 's veuria ni un negrito.

Quan Romero va enviar an aquí á los seus satélits

varen fer tan grans prossélits que tot Cuba 's va indignar.

¿Y no es ben trist—jo pregunto— que paguém els plats trencats per aquells descamisats y l'ex-héroe de Sagunto

que contribuí, y no poch, (ell que tant murmura y xerra) á que aquesta infame guerra s'encengués pitjor que 'l foch?...

Pero en fi deixemho corre y més no 'ns hi encaparrem; que á un cop ó altre arribarem si avans Cuba no s'ensorra....

Per aquí corre la veu qu' está en Cánovas mitj líro y que 's vol pegar un tiro ¡ay!... ¡quan be 'ns faria Deu!...

Tan debó 's rompés la testa; y després que al tío Sam el partís pel mitj un llamp... ¡avuy fos y demá festa!

De tornar tinch grans afanys per abressá á ma mareta, mos jermans, á la Pepeta, (ma promesa) y mos companys.

Sens temps per més amich meu, perque están tocant á ranxo, de tu 'm despedeix Panxo hasta un altra ¿ho sents? ¡adeu!

Nota bene: molts recados á la «colla» donarás, y tú reb un fort abrá del teu amich

Pep Bolados.

per la copia

AGUILETA.

CONSEQUENCIAS de la rifa.

Alguns vehins de Almería avants de llepar alguna cosa de la grossa, treballavan y vivían tranquils, ni envejosos ni envetjats.

Pero desde que 's van veure ab alguns quartos á la butxaca 's van entregar a la bona vida. Pero es menester saber que per ells la bona vida consisteix en passar tot lo dia á la taberna, emborraxarse, disputar y atissarse per un tres y no res una bona ganivetada.

Aixís, aquell que l'arplega ja pot dir que ha tret la grossa.

¿No es veritat qu' entussiasma 'l veure 'ls medis que emplea 'l govern per moralisar als espanyols?

La rifa compleix la doble missió d'empobrir als jugadors que perden y d'entregar al vici als jugadors que guanyan.

Y en pago de aquests bons serveys, lo govern, que fa de banquer, se retira 'l 33 per cent de las cantitats que s'atravessan en cada sorteig.

¿No es veritat que 'l ferse aquestas consideracions fa treure?

Si senyors: fa treure... de fástich.

En lo paper sellat de aquest any s'hi veu lo lleó posant l'urpia sobre la corona.

Lo lleó es lo símbol del poble espanyol.

¿Quina llástima que certs dibuixos no 's puguin pendre del natural!

Per mes que 'l sustitut de 'n Maceo s'esforça, las tayfas negras s'obstinan en no regoneixe'l per jefe, á causa de ser blanch.

Si las columnas no 'l perden de vista no deixantli ni un moment de sossego, 'ls que avuy 'l miran ab mal ull y fentli morros, potser al últim acabarán hasta estimantlo.

Los nostres soldats, empaytantlo, son molt capassos de ferlo tornar negre.

La vacant de senador vitalici que ha deixat al morir lo capitalista bilbaí Sr. Zababuru, l'omplirá l'arquebisbe de Zaragoza.

Hi ha un refrán que diu: «Si vols ser bisbe, ficatho al cap.»

Y se n'hauria de crear un altre que digués: «Si vols ser senador, ficatho á la mitra.»

Hi ha qui diu:

«En Martínez Campos tornaré á Cuba á fer la pau y recobrar de aquesta manera 'ls prestigis que ha perdut.» D. Arseni va fer la restauració borbónica.

COM ESTÁN LAS GUERRAS

Sembla que allà á Cuba's combina alguna cosa; pero com la manigua es tan espessa... no's veu res.

Y ara hi ha qui tracta de fer la restauració de don Arseni.

—Pero, *nunca segundas partes fueron buenas.*

Llegeixo:

«Los destructores *Terror* y *Furor* se hallan detenidos en la isla de Arrán esperando que amaine el temporal que reina en el Océano.»

«El *Terror* y el *Furor* esperant que fassi bon temps, per enfurismarse y aterrar als llusos de la mar salada! Me sembla que'l Sr. Padri d'aquest parell d'escolofollas de nou, al batejarlas va equivocar-se.

A dreta ll-y el *Terror* hauria de dir-se *Por*; y el *Furor*, *Canguelo*.

Per lo que diuen els que han tornat de veure al rey de la boyna, aquest mestre ho té tot amanit per pacificar á Cuba.

Preguntan ¿cóm se las compondría?

De una manera senzillíssima: concedint als cubans l'autonomia.

Y no se'n riguin, no, que ell ab aixó de l'autonomia hi entén mes que ningú. Autónoma es Hungría. Y en Carlets pot dir ab tota la boca que *las húngaras van ensenyarli*.

Pel carrer de Arolas passa una pobre nena, vehina del carrer de'n Robador, la qual va á fer un recado que li ha donat la seva mare.

Un home vestit de negre se li acosta, l'acaricia, l'invita á seguirlo, la fa entrar á una escaleta.

Al poch rato se senten uns grans xiscels, y's veu una sombra negra que s'esquitilla... y no, certament, tirant benediccions, sino á tota presa, sense voler que ls vehins y transeunts que acuden presurosos al siti de la ocurrencia, pugan enterarse de la seva gran pietat sacerdotal.

Perque á una nena com aquella ¿qué li podia fer un ensotanat, mes qu' ensenyarli... la doctrina cristiana?

Se tracta de crear una universitat católica en la ciutat de Cervera.

¡Magnífich!

Sobre tot si immediatament després de creada se procedeix á la clausura de la Universitat de Barcelona.

Ab aixó y ab suprimir lo ferro carril que passa per aquella ciutat, tornarem á principis de sigle, en que'l poble no era víctima encare de la *fatal mania de pensar*, com deya un famós catedràtic de aquella célebre Universitat.

L'últim dia del any, á las dotze de la nit en punt estavan los ministres reunits á la *Huerta* de'n Cánovas.

¿S'ocuparian de las desventuras que afligeixen á la nació, veritat?

Naturalment: ¿de qué mes podían ocuparse?

Tant es aixis que ab las dotze campanadas del rellotje, va coincidir una formidable descarga... ¡ey, no s'alarmin!... una formidable descarga de ampollas de xampany.

¿Donchs qué's figuravan?

Ab la copa á la má, bebent y brindant, van despedir los gobernants d'Espanya al any funest que se'n anava y van saludar al any amenassador que ha vingut.

No tot han de ser tiros, ni derramament de sanch, com en las guerras de Cuba y Filipinas.

La guerra contra'l país se fa al espatech dels taps de las ampollas y á la bullida del espumós.

¡Y viva la Pepa!

Ara surt un periódich dels Estats Units ab l'estupenda noticia de que'n Maceo es viu.

Segons la versió del aludit periódich lo cabecilla mulato va ser ferit gravement; pero ara s'está curant en un siti secret, y á l'hora mes inesperada tornarà á sortir.

Los tocinaires son incorregibles. Sempre s'han distingit per lo mateix: per *aixecar morts*.

Al últim la Providencia ha fet alguna cosa mes que la Marina.

Un barco sortit de las costas nort-americanas embutit d'armas y municions, el *Comodoro*, se'n ha anat á pico avants d'arribar á Cuba, morint una part de la tripulació.

Ja no es home en Beranger si no extén un real decret concedint á la Providencia la Creu del Mérit naval.

SOLUCIONS

A L'INSERTAT EN L'PENULTIM NUMERO

- 1.º XARADA.—*Ca-mi-sa.*
- 2.º LOGOGRIFO NUMÉRICH.—*Pulmonia.*
- 3.º GEROGLIFICH.—*Per transparents las mercerías.*

Han endevinat las tres solucions los ciutadans Joan Noé, B. Morera Elias, Tomás Civella y Un Nyébit; n'han endevinadas 2, Melón Cansado, A. Gran, Benito Benet y P. Salabrugas; y 1 no més Un de l'Hostia y J. Poquet.

ENDEVINALLAS

XARADA

Hu-tercera part del cos,
quatre-invers tersa, ciutat
y una cosa n' es la *dos*
que á los nens fa fé bondat;
Quarta-inversa es un licor,
la *tercera* una vocal
y lo nom d'un gran autor
lector, es lo men *Total*.

PERET DE GRACIA.

—A Filipinas cop de trencar tupins... Bonas noticias!... Ara va bé!

MUDANSA

Al tornar del cementiri lo diumenje prop passat vaig agafá un costipat que'm fa passar molt martiri. Y que si jo estich malalt, es per sé un estaquirot. ¿A veure si aquesta tot, me durá cap al total?

FIDEL DELFI.

TRENCA-CLOSCAS

ANA PORTELA

Ab aquest nom y apellido combinar lo nom de un renombrat coro catalá.

UN DARNIENCH.

CORRESPONDENCIA PARTICULAR

Ciutadans A. F., P. Alledotse, Ferrer y Sal-lari, Un Llagostí, Crach, Amadeo, C. Rodella y Tunté, Fo Llet, Jonet, J. N. R., J. Aubert y M., A. Nogués Ferrer, Noy monblanqui, J. Romanos, Carriquí, M. Posiello, Felions de Vilafranca, J. T., Primer Ciceron (Vilafranca), M. S. Hart, Antonet del Vendrell, y A. Bonvehí.—*Lo qu'envian aquesta setmana no fá per casa.*

Ciutadans Escolá Vilafranqui, A. Grau, Melor Cansado, Un Pintor, J. Pardalet y Pujet, J. Acsur, J. Sola y Preciós, Ricardo Anguela, B. Morera Elias, P. P. P., Pepet Panxeta, Tap de suro, Noy de Tarrassa, y Fidel Delfi.—*Insertarem alguna cosa de lo que'ns envian.*

Ciudadá B. Bertrán: Lo dibuix no té condicions acceptables.—F. Llenas: La poesia está bé: queda acceptada.—F. Carreras P.: La de vosté té poca novetat y la forma es també bastant adonzenada.—Gonnella poétich: No'ns acaba de fé'l pes.—S. J. Z.: Es fluxic incorrecte.—Anton del Singlot: No'ns acaba d'agradar.—Lluís C. Callico: Va molt bé.—Emili Ametller: Es fluxic y ademés té un vers coix.—Pau Pla: No'n hi ha per asombrarse de que sigués francesa.—Felix Cana: Va bastant bé.—E. Pausas E.: No va.—P. Nou Nobé: Los versos teneu molts ripsis.—Lluís G. Salvador: Queda acceptat l'articlet.—Colla Apats y Lletres: Gracias mil per l'invitació: las nostras moltes ocupacions ens impediren acompanyarlos.—Cap y Qea: ¿En quin poble va passar lo que'ns conta?

ALMANACH

DE
LA CAMPANA DE GRACIA
pera 1897
Preu **DOS** ralets

ANTONI LOPEZ, editor.—*Rambá del Mítj*, 20

A. López Robert, impresor.—*Alsalto*, 63.—*Barcelona*.